

En musikalsk navigatør

Kai Hannestad (t.v.) tok flysertifikat for småfly i 1990. Her sammen med Bjørn Bamse Mork-Knutsen.

Kai Hannestad begynte å spille i band som 15-åring. Siden har det i grunnen bare ballet på seg med fritidsaktiviteter.

Hannestad var ferdig utdannet tannlege fra Universitetet i Bergen (UiB) i 1982, og er siden 2001 spesialist i oral protetik og bittfunksjon. Han er fagansvarlig ved tannlegesenteret Colosseum Fredrikstad Private, og har i tillegg en 10 prosent stilling som ansvarshavende i Oral protetik ved Det odontologiske fakultet i Oslo.

- På klinikken i Fredrikstad får vi inn pasienter som for oss betyr store, faglige utfordringer. Jeg er så heldig at jeg får jobbe i et aktivt, tverrfaglig miljø, i samarbeid med flere spesialistkategorier. Jeg har ingen planer om å trappe ned på min faglige virksomhet, selv om jeg har det travelt på fritiden også, sier Hannestad.

VILLE BLI JAGERFLYGER • Hannestad studerte medisin (på flamsk!) i Belgia i to år, før han hoppet over til tannlegestudiet. Egentlig ville han bli jagerflyger, men moren fikk ham på andre tanker. Pilot har han likevel blitt; i 1990 tok han flysertifikat for småfly, og er oppe blant skyene så ofte han kan.

Iblant tar han seg fram til vanns også. Han eier en 36 fots seilbåt, og har 14 ganger deltatt

i regattaen Watski TwoStar, på seiler-språket omtalt som en «duble handed» regatta. Watski TwoStar er kjent for å være Skandinavias tøffeste, med påkrevd sikkerhetskurs for å kunne delta.

- Vi er to mann som seiler Skagerrak rundt i tre døgn, i all slags vær. Kunnskap om meteorologi må du ha både som seiler og pilot. På samme måte som båten beveger seg på bølgene, vil

avtrykket av terrenget på bakken forplante seg oppover i lufta og påvirke flyet. Elementene har alltid fasinert meg, sier Hannestad.

Det har også musikken. Hannestad spiller fortsatt i bandet han startet som 15-åring: Pål sine høner.

- På 70-tallet skulle alle bandnavn begynne med The, som i The Beatles. En av gutta i bandet het Pål, og i et kreativt øyeblikk, kalte vi oss Pål sine

Pål sine høner spiller dansbar musikk fra 70- og 80-tallet.

Hannestad seiler gjerne og eier en 36 fots båt.

Fallskjermhopp fra 11 000 fot ga mersmak.

høner. Det var kun for å være annerledes, sier Hannestad.

Pål sine høner ble startet i 1970, og spilte opp til dans med coverlåter. Bandet deltok i talentkonkurranser hvor de ble høyt rangert, og optrådte på Ragnarokkfestivalen i Oslo med egenkomponert musikk i klassen progrock.

- Når vi presenterte oss fra scenen, ble vi som regel møtt med høneklukk fra salen. Men vi var populære, og holdt blant annet konsert på Chateau Neuf, minnes Hannestad.

I dag spiller Pål sine høner dansbar musikk fra 70- og 80-tallet, av typen Supertramp, Ekseption og Santana.

Men musikkgledden stopper ikke der. Hannestad spiller også i GL Band (GL = Generation Live), et tributeband til popgruppene Chicago og Blood, Sweat & Tears, med hovedvekt på den første.

GL Band har 10 besetningsmedlemmer, full blåserrekke, to keyboards, og synger trestemt. Halvparten av medlemmene er skolerte musikere fra diverse storband, mens den andre halvparten er gamle bandgutter som har plukket opp en ting eller to underveis.

- Det som er så moro med Chicago, er at det er veldig avansert musikk når man skal spille den sammen med andre. Alle i bandet må samarbeide, instrumentene må kommunisere med hverandre hele veien. Chicago har et stort

musikalsk spekter som vi forsøker å gjenspeile, forteller Hannestad.

KONGE FOR EN KVELD • Chicago ble startet i 1967 og har 50-år jubileum i år. I den anledning, skal GL Band holde konsert i Kulturhuset i Drøbak i oktober, hvor de skal spille og snakke seg gjennom Chicagos musikalske historie.

Sin formelle musikkutdannelse tok Hannestad som barn. Fra han var syv år til han ble fjorten, kjørte foreldrene ham til pianoundervisning én gang i uka. Han har også spilt i korps.

- Heldigvis er jeg velsignet med et godt gehør. Jeg er vokalist, og spiller synth og perkusjon. Tidligere hadde jeg studio hjemme, hvor jeg laget egen musikk. Det er en aktivitet jeg har planer om å ta opp igjen med tid og stunder, sier Hannestad.

Da Colosseum-kjeden i fjor hadde sommerfest på konsertscenen Musikkflekken i Sandvika, ble GL Band hyret inn som musikalsk innslag. Musikkflekken har plass til 350 publikummere, og ikke minst: De har et profesjonelt lydanlegg.

- Vi følte oss som konger. En fantastisk kveld, med overveldende respons fra de som hørte på. Etter en forespørsel fra Musikkflekken, planlegger vi nå en konsert der i regi av oss selv. Det vil bli

et høydepunkt i bandkarrieren for min del, sier Hannestad fornøyd.

EN KREATIV GREIE • Musikk har vært, og er, en stor del av livet. Som student i Bergen, spilte Hannestad i bluesband for å kople av. Av type er han ekstrovert. Han elsker å stå på scenen, og gleder seg til hver gang han skal holde et av sine mange kurs for andre tannleger.

- Tannlegeyrket er ganske intenst. Musikken er en kontrast, en kreativ greie, som utfordrer andre sider ved meg selv. Jeg liker å skape noe sammen med andre i et fellesskap, sier Hannestad.

I fjor gjorde han et tandemhopp i fallskjem sammen med datteren sin. Fra 11 000 fot dalte de ned mot jorden. Det ga mersmak. Kunne dette bli en ny hobby?

- Da var det en stemme inni meg som sa: Kai, har du egentlig tid til å hoppe i fallskjem? Jeg kom frem til at jeg har nok fritidsaktiviteter for øyeblikket, ler Hannestad, og forteller at han er påmeldt et PADI dykkerkurs til høsten.

Utforskertrang lar seg ikke stoppe så lett.

*Tekst Tone Elise Eng Galåen
Foto: Privat*

Jordbær med fløte

Novelle av tannlege Per Neverlien

1

Den lille smien borti bakken bortved bekken lå på et nes så å si midt på den økseformede halvøyen som skar nord-østover mellom Indre Samlafjorden og Sørfjorden, og der vinden på varme dager klokken tre svingte rundt Hesthamar og på sekunder gjorde fjorden svart og hvit og vill. Og akkurat øst for neset, rant en bekk ut i fjorden. Og neseten der bekken gikk over i fjorden, lå smien til Jøren smed. Den rød stuen der han og hans blinde mor bodde, lå litt høyere oppe, men tett inntil bekken, slik at de hørte den til alle årets tider, om våren så kraftig at det kunne være vanskelig å samtale utendørs. Både smien og den rød stuen er for lengst borte. Veien og den nye tid tok stuen, mens smien bukket under en snøtung vinter. Men for femti år siden lå de der, bare noen steinkast bortenfor hotellet som fremdeles står.

Jørens far døde da Jøren var i tenårene. Da var Jøren allerede en dyktig smed, som faren hadde vært det. Og som faren: hver dag klokken halv fem gikk Jøren hjem og lagde middag til seg og moren.

Etter middag fortalte han moren om dagens hendelser, hvem han hadde smidd til, hvem som hadde vært innom, hva han hadde fått vite av gammelt og nytt. Ikke minst det som var gammelt og kjent, likte moren å høre om. Da kunne hun gjerne nikke med hodet og si: 'Ja, akkurat slik var det.' Så drakk han ram og gulaktig sats, knurr, inntil han sovnet på sofaen i stuen. Da hadde mor hans for lengst sagt Go'natt og lagt seg. Hun var oppriktig glad i sønnen, som han i henne.

2

'Aldri en morgen uten dugg. Da har du stått for sent opp,' hadde far til Jøren hatt som fast uttrykk, og så hadde han gjerne lagt til (og kanskje var det en overlevering) at: 'Du har ikke kommet til verden for å ha det moro, men for å gjøre din plikt'. Og Jøren fulgte i farens fotspor. Han var, som faren, en sterk og høyreist mann, med kullsort, halvlangt hår, sorte øyne, og nevene ... som grovhogd stein med sorte streker alle vegne.

Moren ble syk om vinteren, og allerede i april døde hun. Da hadde Jøren båret henne i armene sine alt mens hun ble mindre og mindre og til slutt ikke hadde krefter til stort mer enn forpinte stønn.

«Det er noe jeg vil si deg før jeg dør,» sa hun fra divanen på kjøkkenet, der hun for det meste lå når han ikke bar henne, «og det er at nå er du jamgod med far din. Jeg undres om du er like vakker.»

«Nå ja,» sa Jøren smed, «ikke har jeg kjerring og ikke har jeg unger, men jeg er glad du har sagt det.»

Hun ble ført til graven i et uvær av snø, sludd og kuling. Jøren sto i sitt svarte tøy og gråt stille. Så gikk han hjem til smien og slo helvetes flammer ut av jernet, og siden opp bakken til det tomme huset og drakk knurr til han sovnet på divanen.

Alene i huset og uten noen som ventet ham, kom en periode da Jøren ble tungsindig og hadde vansker med å samle seg om arbeidet. Ofte ble han sittende på butikkbenken borte ved fergekaien. De var gjerne noen stykker som satt der når været var lagelig. Snart var det turistsesong, og så ble det

mer liv og røre, ettersom hotellet lå like ned til fergekaien og butikken. Der satt han også da Otto kom til Utnes og tok inn på hotellet sammen med sin mamma og pappa.

Butikken solgte alt: tobakk og margarin og makkangler og trebunner med sort overlær. Det luktet tauverk og tjære, og av og til salt sild. Otto ble snart like mislikt av gamlekarene som satt på benken som han var hatet av Gudrun Hotell, som helst hadde sett at han falt i sjøen og druknet. Grunnene til at hun knapt tålte ansiktet hans, var den evinnelige misnøyen med alt mulig, og det at han blåste morellsteiner på alle og enhver. Og så det søkende blikket mot kroppen hennes. Karene på benken nøyde seg med å mislike de sure minene og grimasene og overlegne utropene hans. De var da heller ikke alt for opptatt av å følge med når han kravlet rundt på de digre tømmerstokkene som var reisverk for den gamle trekaien.

3

En søndag morgen satt Jøren i bakrus på benken sammen med fire-fem andre karer. Otto satt for lengst i morelltreet og spyttet steiner med den presisjon som øvelse gir. Han kunne for eksempel spytte dem direkte inn gjennom det åpne vinduet til spisesalen. Det vil si at spytte er ikke det riktige ordet: Han blåste dem via tungespissen, og de store, tykke leppene hans lå som blodrøde sårpakninger rundt våpenets munning. Øynene var smale streker, og de glitret i triumf hver gang en morellstein plingget ved treff. Det ingen visste, før etter lang tid, var at fra treet kunne han se rett bort til WC'et i andre etasje. Nå var

det riktignok mattet glass, men vinduet sto ofte på gløtt, og i alle fall kunne han se skyggene mot glasset. Det hele kom for en dag da han blåste en morellstein inn mellom det halvåpne vinduet og karmen og et par sekunder senere ble sett i morelltreet av Gudrun Hotell som stakk hodet ut av vinduet. Da hadde hun lenge mistenkt ham for å kikke gjennom nøkkelhull både her og der, men aldri riktig rukket å knipe ham i akten.

«Det er ikke pent å gjøre slikt,» sa mamma.

«Man kikker ikke på damer,» sa pappa, «i alle fall ikke før man blir eldre.»

4

Men denne søndags formiddagen klatret i alle fall Otto ned fra morelltreet og gikk bort til kaien, mens han sparket i grusen og virvlet støv rundt bena på gammelkarene. Ytterst på kaien, ved hjørnet som var slitt og opprevet etter mange fergemottak, flerret han buksen på en flis. Mamma og pappa hadde for lengst gjort seg opp en mening om forfallet på Utnes, og kom til å reise ganske snart. Det vil si, først skulle de to bort, mens Otto skulle bli på Utnes disse dagene.

Nå kom da Otto med spjæret bukse bortover mot benken ved butikken mens han brølte med en blanding av furten og triumferende stemme og lekte den gamle leken 'jeg går rett frem samme hva jeg støter på, jeg går rett frem...' og sparket borti bena til de som satt foran butikken. Jøren trev tak i armen til Otto og holdt ham tilbake nettopp som mamma og pappa kom bortover til kaien og fergen blåste i fløyten og solen hadde kommet så høyt at selv det vestvendte landet under Hardangervidda på den andre siden av fjorden lå badet i sollys.

«Slipp meg, din hestpikk! Og dessuten lukter du!»

brølte Otto.

Han fikk seg en lusing så han tumlet overende i grusen fremfor benken. Ingen av karene tok hodet bort fra hendene, men kikket på skrå ned på gutte-

valpen der han lå tilstøvet og med et forskrekket ansikt vendt mot Jøren.

Mamma og pappa sprang til.

«Dette skal De få høre mer om,» sa pappa henvendt til Jøren, idet han hjalp Otto på bena.

Jøren reiste seg, og ingen ville noensinne kunne si annet enn at han var et flott stykke mannfolk. Et øyeblikk svingte blikket mellom mamma og pappa. Så spyttet han litt til siden, snudde seg og gikk hjemover. Det siste han hørte var mammas stemme: «Kom Otto, så skal du få jordbær med fløte.»

5

Et par dager senere sto Jøren i smien. Døren var åpen, og den lyse dagen skinte inn i det svarte rommet. Mens Jøren sto og hamret ut et stykke jern, ble dagslyset dempet. Da han snudde på hodet, så han Otto.

«Nå, det er du,» sa Jøren, og hamret videre.

«Får jeg lov å komme inn?» kom det stillferdig fra døråpningen mellom to gnistkaskader fra jernet på ambolten.

Jøren viste tegn med hodet at han skulle komme inn.

Otto tok plass på den andre siden av ambolten.

«Du kan jo trå belgen når du likevel er her?» spurte Jøren. Han hadde vondt av guttepjokken og la fra seg det glødende jernet som langsomt ble svart.

«Se her,» sa Jøren, «slik gjør du, sakte og jevnt.» Han viste.

Otto sto ved siden av Jøren og satte foten på brettet, men ble ustø og måtte støtte seg til Jøren.

«Se her,» sa Jøren, «du setter den ene foten der, og så trår du med den andre.»

«Det er litt vanskelig,» sa Otto og fikk bena på plass.

«Det som er lett kan alle få til,» sa Jøren. «Du lærer det nok, om du vil.»

Otto trødde, alt for fort og hardt, ivrig etter å vise at han gjerne ville hjelpe. Med litt prøving og feiling gikk det bedre.

«Det gjorde du bra,» sa Jøren. «Men nå er jeg ferdig for dagen og skal hjem og få meg noe mat.»

«Kan jeg komme i morgen også?» spurte Otto. Jøren forundret seg. Var det noe fanteri som lå bak dette?

«Du kan hjelpe meg og bære disse ljàemnene opp til huset,» sa Jøren. «Jeg finsliper der oppe. Er du kar for det?»

Otto måtte ta et par pauser på vei opp den bratte bakken til det vesle røde huset. Jøren merket det, men sa ikke noe.

«Er det her du bor?» spurte Otto, og så med store øyne på det vesle huset.

«Ja, her bor jeg. Du bor vel i et litt større og flottere hus, du.»

«Det ser veldig koselig ut her,» sa Otto veslevoksent, og la til: «jeg mener det, virkelig.»

Jøren var fortsatt i undring.

«Du skal vel til hotellet og spise middag,» sa han.

«Ikke før klokken syv,» sa Otto.

«Det er vel fin middag på hotellet,» konverserte Jøren, han hadde satt et vaskefat på en krakk og fylte det med vann fra en utekran. Så vrengte han av seg skjorten og begynte å såpe seg inn. Otto ble stående forbløffet.

«Har du ikke dusj?» datt det ut av Otto.

«Jo, i badekaret.»

Jøren avsluttet vaskingen og tørket seg på et ikke alt for rent håndkle.

«Så,» sa Jøren, «så får jeg se å få laget meg noe middag.»

«Hva skal du ha, da?» spurte Otto.

«Du er en liten nysgjerrigper,» sa Jøren. «Hva skal *du* ha til middag i dag, da? Tomatsuppe med egg ...»

«Fælt,» avbrøt Otto ham med et gys.

«Du er vel litt bortskjemt du,» sa Jøren, og begynte å gå mot inngangsdøren.

«Kan jeg bli med deg inn?» spurte Otto.

Jøren ristet på hodet av undring. Han stanset og ble stående og se forskende på guttevalpen, som sto der, rett oppned og hadde et trist uttrykk i ansiktet.

«Du er en merkelig liten fyr,» sa Jøren.

«Kan jeg?»

De gikk inn. Gjennom den lille gangen og til venstre inn på kjøkkenet, som

hadde vindu mot øst og fjorden og Hardangervidda på den andre siden.

«Du får sette deg der, da.» sa Jøren og pekte på en krakk ved bordet foran vinduet.

Jøren satte frem en tallerken på voksduken på bordet, og fra et kjøleskap inne på spisekammeret hentet han tre spekesild, noen kolde poteter, et glass rødbeter, en skål med kålstuing og en mugge med sjyr.

«Hva er det?» spurte Otto og pekte på muggen.

«Surmelk og vann. Rester fra i går,» sa Jøren, og satte seg inntil bordet. Han tok en slurk av melken direkte fra muggen.

«Det er nok ikke mat for en kar som deg,» la han til og skar en stor bit av den ene silden. Han åt den med bein og skinn.

«Kan jeg få smake?» spurte Otto. Han var så stillferdig, og spørsmålet kom så bedende at Jøren nok en gang måtte se skikkelig på ham. Han var litt for rund i kjakene, litt for rund over skuldrene, litt for rund i det hele tatt til å være en gutt i tiårsalderen.

Jøren fant en tallerken, kniv og gaffel, skar av en bit sild og en bit potet og la det sammen med en rødbetbit og litt kålstuing på tallerkenen.

«Vær så god,» sa Jøren, «men jeg tror ikke du vil like det.»

Otto satte kniv og gaffel i sild og potet, rødbet og kålstuing, og spiste. Jøren så på ham i smug, og det rørte ham, det han så. Det hadde aldri vært andre enn han og moren, og her satt en guttepjokk som ikke hadde vært til annet enn ergrelse, på hans kjøkken, og åt sild og potet ...

«Otto! Otto!»

Det var mamma som ropte, hun og pappa kom gående langs den gamle kjerreveien som gikk forbi, litt overfor huset til Jøren.

«Det er mamma og pappa,» sa Otto, han fikk et angst uttrykk i øynene.

«Du har vel ikke lov å gå hit bort?» sa Jøren spørrende.

«Jeg må gå,» sa Otto og reiste seg, «får jeg lov å komme i morgen også?»

«Kommer du så kommer du,» svarte Jøren, og merket at han gjerne skulle ha svart annerledes hjertelig.

«Og takk for maten,» sa Otto idet han åpnet døren og var på vei ut, «du er den beste kokken i verden!»

6

«De må forstå at Otto ikke kan komme her. Dette er ikke noe sted for gutten. La oss bare ha det helt klart for oss. Jeg nekter ham å gå hit, og avgjørelsen er endelig.»

Pappaen til Otto sto tilbake da Otto og mamma gikk mot hotellet. Fra trappen kunne de se de to forsvinne over haugen.

«De forstår, min kone og jeg blir borte i fire dager, mens Otto blir i hotellets varetakt nå også. Han måtte jo være der da vi var borte sist. Og det er derfor viktig at jeg kan stole på at Otto ikke kommer hit, og at De, dersom han skulle trosse mitt forbud, umiddelbart sender ham tilbake til hotellet. Er dette klart, smed?»

Jøren betraktet mannen som sto der, et trinn under ham, og virket liten og puslete, men med et kraftig blikk.

«Jeg skal si deg, jeg,» sa Jøren omsider, «at dersom Otto kommer hit, skal jeg få et mannfolk av ham.»

Pappaen til Otto tok et steg bakover av forbauselse.

«Vet De hva De snakker om? Setter De Dem opp mot mine avgjørelser?»

«Jeg bare sier det jeg mener, og fordi jeg er en høflig mann, sier jeg ikke en gang alt jeg mener.»

Jøren snudde seg og gikk inn og lukket døren bak seg. Fra vinduet i stuen kunne han se pappaen til Otto skritte ut og bli borte over haugen. Jøren hentet seg en krukke knurr og drakk store slurker.

7

Gudrun Hotell sto i smiedøren. Hun og Jøren var like gamle, og en sommer, for mange år siden hadde de vært kjærestere i flere uker. Det var bare en umulighet, og så gikk årene for dem begge. Men nå sto hun i smiedøren og vinket ham til seg.

«Nå,» sa Jøren, «du er sendt?»

Hun var sendt. Jøren måtte love å sende Otto tilbake dersom han kom.

«Han er som ny,» sa Gudrun Hotell om Otto.

«Han har spist sild og potet,» sa Jøren.

«Lover du?» Gudrun holdt på det formelle, det var blitt en vane slik.

«Jeg lover ingenting, men noe galt skal det ikke tilkomme guttungen dersom han skulle vise seg her. Det kan jeg love.»

«Du er stri du, Jøren,» sa Gudrun Hotell.

Jøren så henne inn i øynene, og det kom et drag av smil over dem.

«Ikke så stri som jeg av og til kunne ha ønsket,» sa han.

«Vel vel, jeg har gjort det jeg lovet,» sa Gudrun Hotell. «Du må ha en god dag.» Hun snudde seg og gikk.

Jøren vendte tilbake til essen og hamret jern på ambolten så gnistene føk.

8

«Nå, der er du,» sa Jøren. Det fine sommerværet hadde tatt en brå slutt, og regnet slo ned over Folgefonnen og dro med seg en kaldgufs. «Du får komme under tak.»

Otto gikk inn i smien.

«Jeg får ikke lov til å komme,» sa han.

«Jeg hørte det,» svarte Jøren, «men der er belgen. Når du nå først er her, kan du jo gjøre nytte for deg. Du klarte det bra sist.»

Det gikk et smil over ansiktet til Otto. Han tok av seg regnjakken og hengte den på en spiker like innfor døren. Så tok han plass ved belgen.

«Hvis du gjør det bra, kan det hende du får sild og potet også,» sa Jøren.

Da brast Otto i gråt.

«Nå,» sa Jøren etter en stund, «vi får vel se å komme i gang. Hvis du får opp varmen igjen, så skal jeg smi deg en kniv.»

Jøren smidde en kniv, og til slutt slo han merket sitt i jernet: JØREN U og stakk knivemnet fresende ned i vannbøtten.

«Så skal vi slipe den skarp, og så har du et minne. Du får skjefte den selv.»

9

Ut på høsten kom det et brev som undret postmesteren på Utnes. Med barns-

lig blyantskrift og ujevnt over restene av mye viskelær, sto det:

Til: Smeden borti bakken bortmed bekken, Utnes.

Jøren åpnet brevet og leste:

'Pappa kastet kniven i sjøen. Kan jeg få en ny?

Nå bor jeg hos bestemor. Hun sier jeg kan skrive til deg. Hilsen Otto. Jeg blir 11 år den 13 oktober.»

Foto: Paul Johan Høl. <https://www.flickr.com/photos/29962028@N07/>

På vannet, under et tre.